

HARAMLA TEDAVİ OLMAZ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn., Kemâ yenbağî licelâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn muhammedini'l-mustafâ ve âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sahibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'nnebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

*إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَمْ يُنْزِلْ دَاءً، إِلَّا أَنْزَلَ لَهُ دَوَاءً؛ عِلْمَهُ
مَنْ جَهَلَهُ*

مَنْ جَهَلَهُ، إِلَّا السَّامَ، وَهُوَ الْمَوْتُ

(ابن السني، وأبو نعيم في الطب، ك. عن أبي سعيد)

RE. 89/4 (*Inna'llâhe teâlâ lem yünzil dâen, illâ enzele lehû devâen; alimehû men alimehû, ve*

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

cehilehû men cehilehû, ille's-sâme, ve hüve'l-mevt.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, üzerinize olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlelerinizi iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz Hazretlerinin mübarek hadîs-i şeriflerinden bir demet okumak, dinlemek, izah etmek, tefeyyüz etmek üzere toplanıyoruz. Allah-u Teâlâ Hazretleri, bizi Peygamber SAS Efendimiz'in sevgisine, şefaatine, rızasına, iltifatına mazhar eylesin... Yolundan ayırmasın, ahirette komşusu eylesin... Cennetiyle, cemaliyle, cümlemize iltifat eylesin, lütfeylesin, ikram eylesin...

Bu hadîs-i şeriflerin okunmasına ve izah edilmesine başlamazdan önce, Peygamber SAS Efendimiz'in rûh-ı pâki için, âlinin, ashâbının, etbânının, cümle sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin, hâsseten eserini okuduğumuz Gümüşhâneli Ahmet Ziyâeddîn Efendimiz Hazretleri'nin ve bu beldeleri fetheden Fatih Sultan Mehmed Han'ın ve diğer fatihlerin, şehidlerin, gazilerin, mücahidlerin, cümle ashâb-u hayrât-u hasenâtın ve hâsseten İskenderpaşa'nın ruhu için;

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerifleri dinlemek üzere gelmiş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün geçmişlerinin, sevdiklerinin, yakınlarının ruhları için; onların ruhları şad

olsun, kabirleri pür nur olsun, makamları a'lâ olsun, dereceleri yücelsin, ruhları rahatlasın, şad olsun diye;

Biz de Rabbimizin rızasına uygun ömür sürüp, Rabbimizin rızasına mazhar olalım, huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım, Rabbimiz cennetiyle, cemaliyle cümlemizi müşerref eylesin diye, bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım, öyle başlayalım!

.....

a. Her Hastalığın Şifası Vardır

Okuduğumuz hadîs-i şerifler *Râmûzü'l-Ehâdîs*'in 89. sayfasının 4.hadîs-i şerifinden başlayacak ve devam edecek inşaallah. Hadîs-i şeriflerin Arapça metinlerini merak edenler, kaynaklarını merak edenler kaydetsinler.

Bu ilk üç hadîs-i şerif, hastalar ve şifaları ile ilgilidir.

Ebû Nuaym'ın, Taberânî'nin Ebû Saîd el-Hudrî Hazretleri'nden rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

¹ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV. s.445, no:8220; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.75, no:2534; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.360, no:23884; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.29, no:797; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.443, no:4236; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV. s.441, no:8205; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.427, no:6062; Beyhakî, *Sünenü'lKübrâ*, c.IX, s.343, no:19344; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IX, s.113, no:5183; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.121, no:7036; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.5, no:28079; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VIII, s.162, no:7032.

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَمْ يُنْزِلْ دَاءً، إِلَّا أَنْزَلَ لَهُ دَوَاءً؛ عِلْمَهُ
مَنْ عِلْمَهُ، وَجَهْلَهُ

مَنْ جَهْلَهُ، إِلَّا السَّامَ، وَهُوَ الْمَوْتُ

(ابن السنن، وأبو نعيم فى الطب، ك. عن أبى سعيد)

RE. 89/4 (*Inna'llàhe teâlâ lem yünzil dâen, illâ enzele lehû devâen; alimehû men alimehû, ve cehilehû men cehilehû, ille's-sâme, ve hüve'l-mevt.*)

(*Inna'llàhe teâlâ*) “Hiç şüphe yok ki Allah-u Teâlâ Hazretleri, (*lem yenzil dâen, illâ enzele lehû devâen*) bir hastalık indirmişse, mutlaka o hastalığa bir de deva indirmiştir.”

Her hastalığa, bir deva, bir şifa, bir çare indirmiştir. Devasını indirmedığı hastalık yoktur. Her hastalık ki var; onun devası da vardır.

(*Alimehû men alimehû*) “Bu devayı, bu şifayı bilen bildi; (*cehilehû men cehilehû*) bilmeyen bilmedi.”

Tabii her kul her hastalığın şifasını bilecek değil. Bilen bildi, bilmeyen bilmedi.

(*Ille's-sâm*) “Sâm hariç.” *Sâm* ne demek? (*Ve hüve'l-mevt*) “O da ölümdür.” Ölümün çaresi yok.

Ölümden başka herhangi bir hastalık için Allah mutlaka devasını da indirdi. Hastalığı yeryüzüne indirmiş, göndermiş, devasını da göndermiştir.

Ölüm hariç her hastalığın şifası, devası var.

Esmâü'l-Hüsnâ ne demek? En güzel sıfatlar, Allah'ın en güzel isimleri... Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin en güzel sıfatlarından birisi de Şâfi'dir. Şifayı veren Allah-u Teâlâ Hazretleri'dir.

Hadîs-i şerifte de Peygamber Efendimiz müjdelemiş ki, amansız hastalık yok. Her hastalığın amanı, devası, ilacı, çaresi var... Demek ki Allah'tan ümit kesmek yok. Buradan hastalara bir ümit beliriyor, doktorlara da bir işaret oluyor ki;

“—Araştırın; hastalığın çaresi vardır ama siz bilmiyorsunuz. Araştırın da bulun!” demek. Bu da böyle bir ümit olarak doktorların hatırında olsun. Araştırsınlar, ümitlerini kesmesinler, tabii onların elinden şifa olunca, birçok kimsenin de duasını almış olurlar.

b. Yaşlılık İçin İnek Sütü

Altındaki hadîs-i şerif de Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan, Beyhakî ve Hâkim rivayet etmişler. Peygamber Efendimiz şöyle buyuruyor:²

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَمْ يُنْزِلْ دَاءً، إِلَّا أَنْزَلَ لَهُ شِفَاءً، إِلَّا

² Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.218, no:7425; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.IX, s.238, no:9164; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.48, no:368; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.193, no:6863; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.IV, s.326, no:6664; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.440; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.250, no:1450; Abdürrezzak, *Musannef*, c.IX, s.260, no:17144; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXIV, s.422; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

الْهَرَمَ؛ فَعَلَيْكُمْ

بِالْبَّانِ الْبَقْرِ فَإِنَّهَا تَرُمُّ مِنْ كُلِّ شَجَرٍ

(ك. عن ابن مسعود)

RE. 89/5 (*Inna'llâhe azze ve celle lem yünzil dâen, illâ enzele lehû şifâen, ille'l-herem; fe-aleyküm bi-elbâni'l-bakar, feinnehâ terümmü min külli şecer.*)

Allah-u Teâlâ Hazretleri hiçbir hastalık indirmedikî, onun devası olmasın. Her hastalığın şifası, devası vardır.”

Burada da deminki hadîs-i şerif gibi başladı, sonu biraz değişik devam edecek. (*İlle'l-herem*) “İhtiyarlığın çaresi yok.”

Mademki insanlar dünyaya geldiler, yaşıyorlar, yaşıyorlar... Eh, ihtiyarlayacaklar. İhtiyarlığın çaresi yok. Bu vücut yıpranacak, ihtiyarlık gelecek, insanın beli bükülecek, eli titreyecek. Onların her birisi birer işarettir. Ondan sonra da yolculuk olacak. Herkes Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin huzuruna gidecek. Herkes bu dünyada yaptıklarından orada sorgu suale mâruz olacak, hesap verecek. Sevapları, günahları tartılacak. Bu kanun. Bundan kaçmak mümkün değil.

Azrail'in pençesinden, elinden nereye kaçacaksınız? Allah emrettikten sonra, mutlaka gelir, vazifeyi yapar; bir yere kaçılmaz. Bir yere gitmek mümkün değil. Mühim olan ölüme hazırlanmak muhterem kardeşlerim!

Biliyorsunuz ben âcizane kardeşiniz olarak birkaç defa yazdım, söyledim:

Dervişlik ne demek? Dervişlik, tarikat, tasavvuf ne demek?

“—Ölüme hazırlıklı olmak” demek.

Derviş nasıl bir kimse demektir?

“—Ölüme daima hazır olan kimse” demektir. Neden?

Bir kere abdestli geziyor. Ondan sonra her gün dersinden, tesbihinden önce, *rabıta-i mevt* yapıyor, ölümünü düşünüyor, göz önüne getiriyor: Nasıl yıkayacaklar, nasıl kefenleyecekler, nasıl kabre koyup, bırakıp gidecekler, nasıl kabirde amelleriyle baş başa kalacak?

Kabir, insanın ettiğini gördüğü ilk yer, ilk merhale, ahiretin ilk durağı... Nasıl melekler gelip soracaklar? Ondan sonra kıyamet nasıl kopacak, mahşer yerinde insanlar nasıl toplanacak? Sevaplar, günahlar nasıl ortaya dökülecek, hesaplar görülecek?

Bunların hepsini düşünüyor.

Niye düşünüyor? Düşünüp de boş vermek için mi düşünüyor? “Boş ver ya!” demek için mi düşünüyor derviş?

Rabıta-ı mevti yapıyor, ölüme hazırlanmak için yapıyor. “Peygamber Efendimiz emretti.” diye yapıyor.

Peygamber Efendimiz; “Ölümü çok düşünün.” buyurmuş. Ölümü çok düşünen insan, ölüme hazırlık yapar.

Sonra biliyorsunuz; dün akşam da, Mustafa Nazmi Efendi camiinde geçti *tûl-i emel* diye, bir kötü huy var.

Tûl-i emel ne demek?

İnsanın ümidinin çokook uzayıp gitmesi, uzun boylu ümit. Neyin ümidi, *tûl-i emel* ne?

İnsanın kendisinin çok yaşayacağını sanması; *tûl-i emel* bu. Emeli, ümidi çok uzun.

Nesi uzun?

Sanıyor ki kendisi herhalde seksen sene yaşar, yüz sene yaşar, yüz elli sene yaşar. Yarın ölmez, öbür gün ölmez, bu sene ölmez, beş sene içinde ölmez, on sene içinde ölmez.

Ölümü sevmiyor ya; “Kendisinden uzak olsun.” diye, hayalinden de öteye itiyor:

“—Ölmem canım, yaşarım canım”

Ama dur bakalım; yaşayacağını, yaşamayacağını belli değil. Bak etrafına, ibretle gör! Çoluk çocuk gidiyor, bebekler gidiyor, trafik kazası oluyor, olmadık bir yerden bir sebep oluyor, harp oluyor, darp oluyor, bomba patlıyor...

Tepelerinde uçak vızıltısı geçiyorken Hiroşi-ma’dakiler, Nagazaki’dekiler, bir saniye önce, bir dakika önce ne olacağını farkındalar mıydı?

Ondan sonra uçak tepelerine atom bombasını salıvermiş. Bir şehir yok oluyor. Bir bombada bir şehir, bir bomba daha öteki şehir yok oluyor, mahvoluyor. Ölüyor, insanların merkezde olanları, yakında olanları yanıyor, eriyor, her şey eriyor. Ötekiler, uzakta olanları,

radasyondan hasta oluyorlar; her şey olabilir. Şair Yahya Kemal nasıl söylemiş?

Bir bitmeyecek zevk verirken beste. Bir tel kopar ahenk ebediyyen kesilir.

Tımbır tımbır, bitmeyecek bir zevk verirken beste, tel kopuverir, ahenk bitiverir. “Tel kopuverir de ömrün teranesi, tımbırtısı, zımbırtısı bitiverir.” diye söylüyor. Hayatı saz gibi düşünmüş; o da öyle söylemiş. Ama nasıl söylersen söylersin.

Bizim büyüklerimiz atasözü olarak şöyle söylemişler:

Gafil durma misafir gelir, Gafil durma ölüm gelir.

Ne demek?

Ev hanımı evde hazırlıklı olacak, bakarsın zır zır kapı çalınır, tak tak kapı tokmağı vurulur. O, hadi bakalım, buyur işte, misafir geldi. Ev dağınık, ortalık perişan, pis pasaklı... Olmaz!

Eskiden dünürlüğe gelirlermiş. Eve, dolabın üstüne; “Toz var mı, yok mu?” diye parmaklarını sürerlermiş. “Bakalım yukarısı tozlu mu, ev temiz mi değil mi?” diye yukarıyı yoklarmış.

Şimdi artık dünüre münüre aldıran yok tabi. Eski hikâyeler bunlar.

Kız yemek yapmasını bilmez, dikiş dikmesini bilmez, hiçbir şey bilmez. Blue jean pantolon giymesini bilir, takıp takıştırmasını bilir, gece ikiye üçe kadar gezmesini bilir, anarşi bilir, kabadayılık bilir, dişi kaplan gibi...

Onlar ararlar bulurlar, öyle dünüre, bilmem neye ne lüzum var. Öyle şeylere kızıyorlar da. Öyle şeylerden asapları da bozuluyor. Değişikmiş ama büyüklerimizin sözü güzel! Hadi onu kabul ettiler, etmediler ama ölüm geliveriyor işte, herkese geliveriyor. İnsan ettiğini buluveriyor.

Bir taraftan Sırp'lar bizim Zepa'daki, Zenika'daki kardeşlerimizi öldürdüler, öbür taraftan da, karşı taraftan da Karayina'daki Hırvatlar saldırdı. Bu sefer Sırp'lar kaçmaya başladı. İşte bak, "bugün bana, yarın sana" demişler. Kime geleceği, nasıl olacağı belli olmaz. Bunlara ibretle bakan bakar, ibret alan alır, almayan aptal aptal durur. Ondan sonra başına ne gelirse gelir.

Dervişlik, aptallık işine hiç razı gelmez.

Bizim Nakşî tarikatının birinci prensibi nedir: *Hûş der dem.*

Ne demek? Her nefes alışta şuurlu olmak. Bir nefes alıp verinceye kadar bile gafil olmamak.

Dervişlik boşuna değil ki, dervişlik fantezi değil ki, dervişlik bir kuru iddia değil ki, dervişlik bir Fenerbahçe-Beşiktaş takımı veya Adalet Partisi, bilmem Doğru Yol Partisi tutmak gibi bir şey değil ki.

Cenneti kazanma yolu, takvâ yolu, Allah'ın rızasını kazanma yolu...

Ya ahiret saadetini kazanır insan, gözünü açar, ya da ahiret saadetini kazanamazsa işi biter mahvolur. Çok başka mahvolmaya da benzemez. Ahiretini kaybedenin zıyanı, dünyadaki hiçbir

ziyanla mukayese edilmez, anlatılamaz. Bitti, mahvoldu!

“—Dünyada hükümdar olarak yaşasa, saraylarda yaşasa...”

Yaşasın. Firavunlar, Nemrutlar sarayda yaşamış. Geçen sene Mısır’da gezdik gördük.

Nemrutlar, sarayda yaşamış. Karunların, hazinelerinin anahtarlarını, bir insan taşıyamamış da kaç tane insan taşımış. Bak, zenginliğe bak. Anahtarlarını bir kişi taşıyamıyor. Hazinelerinin anahtarlarını, bir tek kişi taşıyamıyor.

Ne olmuş? Hani Karunlar, Nemrutlar, Firavunlar? Gitti. Allah onlara dünyada zenginlik vermiş. Dünyanın kıymeti yok. Dünya, ahirete bakınca, bir göz yumup açmaktan daha kısa; ahiretin yanında sıfır.

Onun için bizim büyüklerimiz Kur’ân-ı Kerîm’den, hadîs-i şeriften aldıkları nurla, akılla, fikirle, izanla, irfanla dünyanın sıfır olduğunu, hiç olduğunu, kıymetsiz olduğunu, boş olduğunu anlamışlar, ahirete çalışmışlar. Dünya metanın peşinde koşmamışlar, dünyanın hırsına düşmemişler, ahireti unutmamışlar. Rahat etmek için, eğlenmek için, keyif için, zevk için yaşamayı düşünmemişler. Yaşamayı elleriyle itmişler; “Ben istemem.” demişler.

Hz. Ömer’in önüne birkaç çeşit katık getirilince; “Benim nefsim azar, alın bunları!” demiş, yememiş. Var. Yese yiyebilirdi. O da halife oldu; yememiş.

Fatih Sultan Mehmed Amasra’yı fethetmiş.

Deniz kenarında çok güzel, manzaralı yerler. Bir oturup eğlenmemiş.

“—Aman çok manzaralı yer, deniz kenarı, plajı var, keyfi var, zevki var, pikniği olabilir, kebab olur, kuş eti olur, bıldırcın eti olur, eğlence olur, zevk olur.”

O, yürümüş gitmiş.

Oraları fethedeceği zaman Trabzon’da dağlara atı çıkamamış da, mübarek Fatih Sultan Mehmed Han atından inmiş. Eteğini de şöyle toplamış. Yanında da akrabası, yaşlı bir kadın;

“—A evladım! Böyle bir küçük kale için senin gibi büyük Sultan’ın terlemesine, zahmet çekmesine değer mi?”

Dönmüş demiş ki:

“—A teyzeciğim, —işte neyse adı Valide sultan, iltifat etmiş, nasıl söylediye— Allah bu zamanda cihad kılıcını bizim elimize vermiş, bizim oturup, yan gelip rahatımıza bakmamız yakışık almaz!”

Cihaddan cihada koşmuşlar genç yaşlarında ölmüşler. Saraylarda rahat edip keyif yapmayı düşünmemişler.

Yavuz Sultan Selim şöyle bakmış, oğlu Kanuni Süleyman genç, giydiği elbiselere kızmış:

“—Oğlum, annene giyecek süslü elbise bırakmamışsın, sen giymişsin” demiş, beğenmemiş.

Padişah oğlu, Kanuni Süleyman; babası giydiği kıyafetin ihtişamını beğenmemiş.

Atına atlamış, sefere giderken, yeniçerilere demiş ki:

“—Ben sefere gidiyorum, savaşa gidiyorum, benimle gelen gelsin; rahatını seven karısının yanına gitsin, evine gitsin.” demiş.

Dünya hayatı boştur, fânidir. Bu dünya hayatı zevkli gibi görünür ama boştur. Boşluğunu insan sonunda anlar, ahirette tam anlar. İnsanların çoğu kördür, uykudadır.

النَّاسُ نِيَامٌ، وَإِذَا مَاتُوا، انْتَبَحُوا.

(*En-nâsü niyâmün*) “İnsanlar uykudadırlar, uyumaktadırlar. (*Ve izâ mâtû, intebehû*) Ölünce gözleri açılacak, o zaman uyanacaklar.”

Gözünden perde kalkacak, ahireti görecek; o zaman anlayacak.

Dünyadayken bu gerçekleri gören azdır. Herkes keyfinin, zevkinin peşinde ama evliyâullah bunu anlamış.

“—Yalan dünyasın.” demiş. “Yalan dünyasın, yalan dünyasın, evliyâullahı alan dünyasın.” demiş; bir de kızmış, buğz etmiş.

Buyrulmuş ki:³

حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ.

³ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.338, no:10501; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.388; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.III, s.428; Hz. İSÂ AS'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.192, no:6114; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.412, no:1099; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XLI, s.326, no:45030.

(*Hubbü'd-dünyâ re'sü külli hatîeh*) “Dünyayı sevmek, bütün hataların başıdır.”

بُغْضُ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ فَضِيلَةٍ.

(*Buğdu'd-dünyâ re'sü külli fazîletin*) “Ahireti sevmek, dünyaya buğz etmek, her faziletin başlangıcıdır.”

Onun için müslümanın hâlini bu ehli dünya anlayamaz. Yirminci Yüzyıl'ın materyalist adamları, müslümanı anlayamaz.

Ben İlahiyat Fakültesi'nde profesördüm. Tarih kitabı yazıyorlar, Peygamber Efendimiz'in hayatını yazıyorlar. Dangalak adam, dangalak, aptal! Peygamber Efendimiz'in hayatını, sahabe-i kiramın hayatını, güya; “Tarihi tahliller yapacağım.” diye, kendi kafasına göre yazıyor.

A aptalcık! Bu senin kendi iç dünyan, pis çirkef ahlâkın! Onların ahlâkı böyle değildi ki. Sen onların birbirleriyle olan olaylarını, kendi kafandan nasıl değerlendirirsin? Sen İslâm tarihini anlayamazsın ki...

Müslüman olmadıktan sonra, müslümanların dünyasını, zevkini, sefasını, ahlâkını anlayamazsın ki, anlayamayınca da olaylardan bir şey anlayamazsın.

Bu niye böyle yapmış?

Anlayamazsın ki. Niye rahat evinde dururken; “Verin kılıcımı!” demiş, cihada gitmiş, şehid olmuş?

Niye Medine'de tam böyle herkes kendisine

hürmet, itibar ederken bu Ebû Eyyûb el-Ensârî RA Efendimiz, şu Eyüp Sultan’da yatan sahabe, neden rahatını bırakmış da ihtiyar halinde, o kadar uzaklardan, bu kadar mesafelere gelmiş de burada hastalanmış, savaş için çıkmışken, ordudayken vefatı burada olmuş?

Ne diye rahatını bırakmış?

Anlayamaz. Mü’minin imanının kendisine verdiği fedakârlığı kâfir anlayamaz; gafil, cahil anlayamaz. Kendisini kurnaz sanır, “He, he, he” der güler, “Tamam, ben dünyanın menfaatini iyi sağladım.” der.

İyi sağladın, iyi sağladın ama ahiretini yıktın. Yıktın ahiretini, mahveyledin. Harama daldın, günaha daldın, dünyanı yaptın ama ahiretini yıktın. Cehennemlik olmayı, cehenneme girmeyi hak ettin.

İş mi senin bu yaptığın?

Cebin para doldu ama kabrin de ateş dolacak. Cehennemde cayır cayır yanacaksın. Allah bildiriyor. “—Beni cehennemle korkutma!” Allah korkutuyor.

Cehennemden bahsettin mi kızıyorlar. Neden bahsedeceğiz beylere?

El bebek gül bebek, içki, eğlence, çalgı, çengi; bunlardan bahsedeceksin.

Amerika’ya gittik geldik, bir arkadaş dedi ki;

“—Hocam, bu Amerikalıların hayatta üç arzusu var; otomobil sevdası bir, seks iki, içki üç.”

Halkın gönlünde üç tane sevgi var.

Zil zurna sarhoş, her zaman içerler, her yerde içki, su yerine içki içerler. İçki; nefes almak gibi, hava gibi, su gibi, hayatlarının bir parçası olmuş. Arabaya büyük hevesleri var; bir de seks. O kadar. Gönüllerinde üç tane sevgi varmış.

Bana sordular:

“—Amerika’yı nasıl gördün?”

“—Nefislerinin esiri!”

Bunlar İslâm’ı nasıl anlayacaklar da, nasıl İslâm’a gelecekler?

Cennetin yolu meşakkatlidir; keyifli değildir, zevkli değildir, rahat değildir. Cennetin yolu zordur.

Bir televizyon kanalında Çeçenlerin tarihini anlatırken Şeyh Şamil’i anlatıyor. Biz de; “Yugoslavya’da neler oluyor?” filan diye, açtık, baktık. Orada Şeyh Şamil’den, o Kafkasya’daki mücadelelerden bahsetti. Nasıl seve seve ölüme gitmişler.

Şeyh Şamil’i kendilerine imam seçmişler, imam, imâmü’lmüslimîn, müslümanların önderi.

Sen camideki imamı küçük bir şey mi sanıyorsun?

“—İmam efendi gel, imam efendi git. Müezzin efendi otur, müezzin efendi kalk. Al şu parayı, benim geçmişlerime bir hatim indir!”

Ne oluyorsun? Sen kendini ne sanıyorsun?

Şeyh Şamil, kendisini imam seçtikleri zaman demiş ki:

“—Bakın, beni imam seçtiniz ama ben size

rahat vaad etmiyorum. Size rahat getireceğim diye vaad etmiyorum, refah vaad etmiyorum, sefa zevk vaad etmiyorum. Arkamdan cihada var mısınız? Ölüme var mısınız?”

“—Varız! Babalarımızın mezarı çıksa önümüze, senin arkandan ayrılmayız. Çocuklarımızın ölüsü gelse karşımıza, senin yolundan dönmeyiz!” demişler.

Bütün müslümanlar öyle olsa, kâfirler müslümanlara böyle saldırabilir mi? İşte bu korkaklıktan saldırıyor. Müslümanların bir küçük bölümü ölümden korkmuyor, kahraman. Kocaman bir grup, rahatını bile terk etmiyor, yazlığından bile vazgeçmiyor.

Hepsi aynı şekilde olsa, hepsi ayağa kalksa bütün dünya titrer; “Aman, aman! Müslümanları fazla kızdırmaya gelmez!” derler.

Şimdi müslümanların kızmadığını biliyorlar. Ateşi sönmüş, müslümanlar kızmaz, saldır babam saldır, kes babam kes, öldür babam öldür...

(İnna’llâhe azze ve celle lem yünzil dâen, illâ enzele lehû şifâen) “Azîz ve celîl olan Allah-u Teâlâ Hazretleri hiçbir hastalık indirmede ki onun şifası olmasın; *(ille’l-herem)* ihtiyarlık müstesna...”

Herem, “ihtiyarlık, bunaklık, bunamak” demek. Onun çaresi yok. Çünkü kemikler yıpranıyor, çürüyor. Kemiklerin eklem yerleri çürüyor, etlerin kabiliyeti azalıyor, uzuvlar çalışamaz oluyor. Her şeyi yıpranıyor.

Fani dünya, boş, bakî olan Allah... İhtiyarlığın çaresi yok, ölümün çaresi yok. Birinci hadîs-i şerifte de; “Ölümün çaresi yok.” demişti.

Efendimiz tavsiye etmiş: (*Fealeyküm bil-elbâni'l-bakar*) “Size sığırların sütlerini tavsiye ederim.”

Peygamber Efendimiz sütü tavsiye ediyor.

Bakar, “sığır cinsi” demek. İnek ve saire, büyükbaş hayvanlar deniliyor ya... Koyunlar küçükbaş hayvan, ötekiler büyükbaş hayvan deniliyor.

(*Feinnehâ terümmü min külli şecer.*) “Çünkü bunlar her ağaçtan, her ottan yer.”

Her ağaçta, her otta bir şifa vardır, o onu yer, vücudunda hazmeder, süt yapar; sen de sütünü içersin, şifa bulursun.

Demek ki sütte büyük şifa var. Bu da bir işaret; Peygamber Efendimiz tavsiye ediyor.

Muhterem kardeşlerim!

Doktorlar çok daha iyi bilir, belli bir yaştan sonra, insanın kalsiyum ihtiyacı, vitamin ihtiyacı artıyormuş, onun için işte bu süt yoğurt çok faydalı. Süt ve ondan yapılan yoğurt çok faydalı. İnsan bunları edinmeli ve içmeli.

İnsanın bir keçisi olsa, surların dış tarafında bir gecekondusu olsa, küçücük bir bahçesi, bir tanecik “me!” diyen keçisi. Her şeyin artanını verirsin yer. Kâğıt bile verirsen çatır çutur yiyor. Süt makinesi gibi buradan ne verirsin ver, öbür taraftan süt çıkıyor. Allah'ın bir hikmeti. Sağ, taze taze iç!

Pastörize edilmiş mi, edilmemiş mi? Bilmem şunu mu, bunu mu? Onun memesinden çıktığı zaman, hiçbir şeyi yok. İşte sağ, kabı iyi yıka. Kabın temiz olsun. Sağ, hüp, âfiyetle, besmeleyle iç; sünnet, Peygamber Efendimiz'in sevdiği bir şey.

Biliyor musunuz İngilizlerle mücadele edip Hindistan'ı kurtaran Gandhi yanında keçiyle gezermiş. Gandhi önde, keçisi arkada. Gandhi önde, keçi arkada. Gandhi uçağa biniyor, arkasından tıklar tıklar keçi biniyor. Arka tarafta keçi, ön tarafta Gandhi. Sütü anında sağar sağar içermiş.

Niye böyle yapıyor? Biz olsak utanırız. Aman ayıp olacak filan.

Neden yapıyor?

Milletine bir mesaj vermek istiyor. Bak geçim sıkıntısı var, işte gıda sıkıntısı var, demiş ki:

“—Saksılarınıza domates ekin.”

Evinizdeki saksıya domates ekmeyi hiç düşündünüz mü?

Çeşit çeşit şeyler, salon çiçekleri... Salonun bir kenarında da domates olsun ya. Bir saksınız domates olsun, oradan sarksın, kopar, kahvaltıda ye. Tertemiz, hiçbir şey olmaz.

Daha ne istiyorsun?

Bir saksıya da maydanoz ek. Kopar kopar ye! Basit şeyler ama süse düşmüşüz, Avrupalılar böyle yapıyor. Başına çalınısın Avrupalının âdeti! Onlar ne anlar?

Evet, demek ki Peygamber Efendimiz sütü tavsiye etmiş.

c. Haramdan şifa Olmaz

Altıncı hadıs-i şerif:

Taberânî, İbn-i Hibban, Ümm-ü Seleme RA'dan; Hâkim ve Beyhâkî Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَمْ يَجْعَلْ شِفَاءَكُمْ، فِيمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ

(ع. طب. ق. عن ام سلمة؛ ك. ق. عن ابن مسعود)

RE. 89/6 (*Inna'llàhe tealâ lem yec'al şifâekm, řîmâ harreme aleyküm.*)

Peygamber Efendimiz ne diyor? Ben niye burada "Haa" dedim?

Tabii ya, doktorun birisini hatırlıyorum. Küçktm, daha ilkokula gidiyordum. Birisi hastalandı; ona kanyak tavsiye etti. şöyle yassı bir şişe, şişesini de biliyorum, içi de nasıl bir şeyse; kanyak.

⁴Taberânî, *Mu'cem'l-Kebîr*, c.XXIII, s.326, no:749; Beyhakî, *Sünenü'lKbrâ*, c.X, s.5, no:19463; İşhak ibn-i Râhavyeh, *Müsned*, c.IV, s.139, no:98Hz. Ümm-ü Seleme RA'dan.

Buhârî, *Sahîh*, c.XVII, s.328, no:5182; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.242, no:7509; Taberânî, *Mu'cem'l-Kebîr*, c.IX, s.345, no:9716; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.5, no:19463; Tahâvî, *şerhü'l-Maânî*, c.I, s.108, no:613; İbn-i Ebî şeybe, *Musannef*, c.VII, s.381, no:23958; Abdürrezzak, *Musannef*, c.IX, s.251, no:17102; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.113, no:8200; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Ne olurmuş? İçerse kuvvetlenirmiş!

E alkol bu! Bu haram!

“–Efendim şifa!”

“–Hadi oradan! Dinden, imandan habersiz herif, doktorum diye öne geçiyorsun, milleti de sapıttırıyorsun!”

Bak Peygamber Efendimiz ne buyuruyor:

(Inna'llàhe tealâ lem yec'al şifâeküm) “Allah-u Teâlâ Hazretleri sizin şifanızı kılmadı, *(fîmâ harrame aleyküm)* size haram kıldığı şeylerin içine koymadı.”

Onların içinde şifa yok. Haramların içinde şifa yok. Haramdan tedavi olmaz.

“–Efendim, harareti artıyormuş!”

Harareti artar da, tencereyi patlatır, midesini deler. Sen onu şifa sanırsın, öbür taraftan hapı yutarsın. Öyle sivri akıllı beşerin abuk sabuk işinden hayır gelmez. Bak Peygamber Efendimiz; “Allah, haram şeyin içine şifa koymadı.” diyor.

Aklınızda olsun, fikrinizde olsun. Hastalanınca yok efendim kaplumbağayı alacakmışsın, kesecekmişsin filan... Kocakarı ilaçları, cadaloz ilaçları.

Efendim, bardağa koyacakmışsın, kaplumbağanın kanını, lıkır lıkır içersen... Eyvah! İnsan devam etmek istemiyor. Şifa olurmuş! Bilmem ne!

Ya bu haram, kanın haram olduğunu, kan içmenin haram olduğunu bilmiyor musun sen?

“–Bu formül, bu tedavi müslümanların arasına

nasıl yayılıyor?”

Cahillerin arasına yayılıyor. Çünkü müslüman olsa diyecek ki;

“—Dur! Öyle saçmalama, abuk sabuk konuşma! Öyle kan içmekle şifa olmaz. Öyle şey yapma!”

Yok, kaplumbağa kesecekmişsin de, bilmem ne yapacakmışsın da... Gelincik yakalayacakmışsın da, —gelincik derler, sincaba benzer bir mahlûk varmış— onu çocuk yerse çiş yapması geçermiş de, bilmem şöyle olurmuş da böyle olurmuş da... Bir takım saçma sapan şeyler.

Haramda şifa yok, tamam mı?

İlaçlara da bakacaksınız, ilaçları da soracaksınız doktorlara. Bu öksürük ilaçlarında ve sairede filan bulunuyor, içine alkol koyuyorlar, bazılarına uyuşturucu koyuyorlar, doktorlar bunları bilir.

Şimdi bir de; “Halk bilmesin.” diye, işin şifreli şekli var. Bu maddenin içinde, bu imalatın içinde, 406 numaralı madde var, 249 numaralı madde var. Maddelere numara koymuşlar. Bunların içinde; 249-426-346 var.

“—Ne bunlar?”

Ne bileyim ben. Listeye bakıyorsun haram, haram malzeme...

Numara koymuş. Millet bakacak hani şu var mı, bu var mı? “Bunun içinde haram var.” diye yazmıyor ki adam. 426 var diyor, 249 var diyor, 332 var diyor.

Ha öyle mi, geçiyorsun, yutuyorsun.

Olmaz! İlacı soracaksın. İlaça bakılacak. Helal çaresine bakacaksın, haramdan tedaviye kalkışmayacaksın.

Olabilir. Türkiye’de gayrimüslim doktorlar var, zaten ilaçların çoğu İsviçre’den geliyor, Avrupa’dan Amerika’dan geliyor. O heriflerin böyle bir kafası yok, böyle bir bilgisi yok; onlar her şeyi yaparlar.

Onun için bizim büyüklerimiz:

“—Avrupa’dan gelen şeyleri almayın, yemeyin, kullanmayın!” demişler.

Şimdi süpermarketlerde ekmekler bile Avrupa’dan geliyor. Ekmekler bile. Yok, efendim filanca peynirmiş de, ekmekmiş de, söyleymiş de... Ekmeğin bile Avrupa’dan, süpermarkette geliyor da, konuluyor da, müşterisi oluyor, satılıyor. Millet adam akıllı raydan çıkmış.

Haramla tedavi olmaz, tamam mı?

d. Özel Yaratılan Üç Şey

Yedinci hadîs-i şerif: Bu hadîs-i şerifi Deylemî Hz. Ali RA ve KV Efendimiz’den rivayeten kitabına almış. Rivayet eden Hz. Ali. Peygamber SAS Efendimiz ne buyurmuş:⁵

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَمْ يَخْلُقْ بِيَدِهِ إِلَّا ثَلَاثًا، وَقَالَ لِسَائِرِ
الأشياء: كُنْ

⁵ Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.I, s.181, no:675; Hz. Ali RA’dan. *Kenzü’l-Ummâl*, c.VI, s.130, no:15135; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.VIII, s.156, no:7022.

فَكَانَ؛ خَلَقَ اللَّهُ الْقَلَمَ، وَآدَمَ، وَالْفِرْدَوْسَ بِيَدِهِ،
وَقَالَ لَهَا: وَعِزَّتِي،

وَجَلَالِي لَ يُجَاوِرُنِي فِيكَ بَخِيلٌ، وَلَ يَشُمُّ رِيحَكَ
دَيْوُثٌ

(الديلمى عن على)

RE. 89/7 (*Inna'llàhe teâlâ lem yahluk bi-yedihî illâ selâsen, ve kàle li-sâiri'l-eşyâe: Kün, fekâne; haleka'llàhu'l-kaleme, ve âdeme, ve'l-firdevse bi-yedihî, ve kàle lehâ: Ve izzetî ve celâlî lâ yücâvirunî fîki bahîlün, ve lâ yeşümmü rîhaki deyyûsün.*)

(*Inna'llàhe teâlâ lem yahluk bi-yedihî illâ selâsen*) “Allahu Teâlâ hazretleri şu üç şeyden başkasını eliyle yaratmadı. Bu üç tanesini kendi eliyle yarattı. (*Ve kàle li-sâiri'l-eşyâe: Kün, fekâne*) Geriye kalan şeyleri, varlıkları, yaratıkları *kün* diye emir buyurdu, (*fekâne*) o da oldu. Ama üç şeyi kendi eliyle yarattı.”

Kendi eliyle yarattığı üç şey nedir?

(*Haleka'llàhu'l-kaleme*) Birisi *el-kalem*; kalem, kendi eliyle kalemi yarattı, bir. (*Ve âdeme*) Adem AS'ı yarattı, iki. (*Ve'l-firdevs*) Firdevs-i A'lâ'yı kendi eliyle yarattı, üç.

(*Ve kàle lehâ*) “Ve bu Firdevs-i âlâya dedi ki: (*Ve izzetî ve celâlî*) İzzetime, celâlime and olsun ki, izzetim, celalim hakkı için, (*lâ yücavirünî*

fîki bahilün) cimri adam, benden müsaadeyi koparıp da senin içine girmeyecek. İzzetime celalime yemin olsun ki, cimri girmeyecek, bir... (Ve lâ yeşümmü rîhaki deyyûsün) Hanımının namusunu düşünmeyen, kendi ırzını düşünmeyen ki Arapça'da *deyyus* diye tabir ediyor; bu senin kokunu bile duymayacak.”

Halbuki cennetin kokusu, cennetin hudutlarından dışarıya taşar. Cennetin olmadığı, surların öbür tarafına doğru yayılır, beş yüz yıllık mesafeden koklanınca duyulur. Beş yüz yıllık mesafeden cennetin kokusu duyulur. Ama “İrzını, namusunu önemsemeyen, düşünmeyen, kollamayan herif ile cimri insan, izzetime celalime and olsun ki benden müsaade koparıp da senin içine girmeyecek.” diyor.

Muhterem kardeşlerim!

Bu hadîs-i şerifi biraz izah edelim. Buna müteşâbih diyoruz. Müteşâbih birtakım konuları ihtiva eden bir hadîs-i şerif.

Bir kere; “Üç şeyi elimle yarattım.” buyurmuş. Ne demek bu? “Elimle yarattım.” ne demek? Kur'an'da var mı?

Kur'an'da da var. Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de şeytana buyuruyor ki:

يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِإِيْدِي

(ص:٧٥)

(Yâ iblîsü mâ meneake en tescüde limâ halaktü bi-yedeyye) “Ey İblis! İki elimle yarattığıma

secde etmekten seni men eden nedir? Niçin benim iki elimle yarattığım Âdem'e secde etmedin?" (Sad, 38/75)

"—Âdem'e niye secde etmedin." demiyor. "İki elimle yarattığım Âdem'e, niye secde etmedin?" diyor. "İki elimle" tabiri Kur'an'da geçiyor.

Burada da; "Üç şeyi eliyle yarattı, diğer şeylere 'ol!' dedi, oldular." diyor.

Muhterem kardeşlerim! Kur'ân-ı Kerîm'de ve hadîs-i şeriflerde; "Allah'ın eli" sözü geçer. "Allah'ın yüzü" sözü geçer.

Sonra?

"—Allah-u Teâlâ Hazretleri Arş'ı istiva etti." diye söz geçer.

Bu sözler nedir? Müteşâbihtir. Bu sözlerin mânası, kolay anlaşılmaz.

Kur'ân-ı Kerîm'den biliyoruz ki hiçbir şey Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne benzemez. Hangi âyetten biliyoruz?

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ

(الشورى: ١١)

(Leyse kemislihî şey'ün) "Onun gibi hiçbir şey yoktur." (Şûrâ, 42/11)

(Kemislihî) "Onun gibi hiçbir şey yok Ona misil olabilecek bir şey bile yok." Bu bir.

Hani biz, bir şeyi niye benzetiriz?

"—Rüyamda böyle bir mahlûk gördüm, kubbe

gibi karnı vardı” Bak ne diyorsun?

“—Kubbe gibi karnı vardı.” diyorsun, “Boynuz gibi kulakları vardı.” diyorsun.

Bir şeye benzetiyorsun; hep böyle olur.

“—Bir meyve gördüm, üzüm gibi ama biraz daha uzunca. Kavun gibi ama biraz daha sarıca gibi.” gibi diye anlatıyorsun.

(*Leyse kemislihi şey’ün*) Onun gibisi yok ki, sen Allah’ı nasıl anlatacaksın? Bu bir.

İkincisi:

لَ تَدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ، وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ

(النعام: ١٠٣)

(*Lâ tûdrikühü’l-epsàru, ve hüve yûdriku’l-epsàr*) “Gözler onu idrak edemez ama, o gözleri idrak eder. O gözleri de bilir, kalpleri de bilir, gönülleri de bilir, insanların içini de bilir, dışını da bilir ama gözler onu göremez, gözler onu algılayamaz, idrak edemez.” (En’am, 6/103)

Mûsa AS Tur dağına çıkınca vahiy duydu, içine heves geldi:

رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ

(الأعراف: ١٤٣)

(*Rabbi erinî enzur ileyk*) “Ya Rabbi, göster cemalini, seni seyredelim, göreyim seni!” (A’raf, 7/143) dedi.

Allah-u Teâlâ Hazretleri’nden hitab-ı izzet geldi:

قَالَ لَنْ تَرِيَنِي

(الأعراف: ١٤٣)

(Kàle) Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki: (*Len terânî*) “Bu hal devam ettikçe sen beni görecek değilsin, göremeyeceksin, göremezsin, görmen mümkün değil; (*len terânî*) göremezsin! Bu göz, o tecellîye tahammül edemez.” (A’raf, 7/143)

Her şeyin bir tahammülü var. Fotoğraf makinesinin filmi nasıl yanıyor. Nasıl ilaç belli bir sıcaklıkta bozuluyor; “Buzdolabında saklayın, sıcakta bozulur.” deniliyor. “Kapağını açmayın, bilmem ne yapmayın!” deniliyor.

Bu göz, o yüksek idrâk-i tecellîyi göremez. Göremez bir, gibisi yok, misli gibisi yok iki.

Ondan sonra büyüklerimiz demişler ki:

كل ما خطر ببالك، فاللَّ تعالیٰ غير ذلك

(*Küllü mâ hatara bi-bâlike, fa’llâhu teâlâ gayri zâlik*) “Aklına ne gelirse, Allah o aklına gelenden başkadır.”

Çünkü gibi yok, onun gibi bir şey yok, insanın hayaline bir şeyler gelir, öyle şey yok. Gibisi yok.

Sonra bir de Allah Kur’ân-ı Kerîm’de buyuruyor ki:

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّ الْأَمْثَالَ

(النحل: ٧٤)

(*Felâ tadribû lillâhi’l-emsâl*) [Allah’a birtakım

benzerler icad etmeyin!] (Nahl, 16/74)

Allah'a misal, emsal getirmeye kalkmayın!
"Şöyledir, böyledir." filan demeyin. Çünkü:

شَرُّ لَكُمْ، وَاللُّ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَ تَعْلَمُونَ

(البقرة: ٢١٦)

(*Va'llàhu ya'lemu ve entüm lâ ta'lemûn*) Allah bilir, siz bilmezsiniz!" (Bakara, 2/216)

"—Bilmediğiniz konularda konuşmayın, bakalım." deniliyor.

Tamam, şimdi anladık mı işi? Allah'ı anlayamayacağımızı anladık mı? Tamam.

Hatta, çok güzel bir söz vardır kelâm kitaplarında:⁶

الْعَجْزُ عَنْ دَرَكِ الْأِدْرَاكِ إِدْرَاكُ

وَالْبَحْثُ عَنْ سِرِّ ذَاتِ اللَّهِ إِشْرَاكُ

(*El-aczü an dereki'l-idrâki idrâkûn*) "Allah'ı idrak edemeyeceğini, zâtının künhüne varılamayacağını anlamak, biraz haddini bilmektir, anlamaktır. (*Ve'l-bahsü an sirri zâti'llâhi işrâkûn*) Allah'ın zâtının sırları hakkında söz söylemek de, insanı şirke götürür."

O putperest kavimler var ya, heykel yapmışlar; (*Hâzâ ilâhiküm*) "İşte tanrınız bu!" demişler.

⁶ Alûsî, *Rûhu'l-Meânî*, c.XIII, s.141, Hac Sûresi, 74. ayetin tefsirinde ilk mısraı Hz. Ebû Bekir RA'ın sözü olarak naklediyor. İkinci mısraı da Hz. Ali RA'ın söylediğini bildiriyor.

Hadi oradan, pis herif! O senin elinle yaptığın bir şey, yonttuğun bir şey.

Mûsa AS'ın kavmi içindeki herif, sanatkâr Sâmirî ne demiş?

“—İşte tanrınız bu, tapının buna!”

Musa AS Tur dağına münâcaata gitmiş. O da herkesin altınlarını, gümüşlerini toplamış, dökmüş, eritmiş altından bir buzağı, bir inek yavrusu şekli yapmış.

Buzağı ne demek? İneğin yavrusu demek.

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورًا

(طه: ٨٨)

(*Ve ahrece lehüm iclen ceseden lehû huvâr*)
“Altından bir buzağı heykeli döktü, böğürme sesi geliyor heykelden...” (Tâhâ, 20/88)

İçini boş yapmış; bir yerinden biraz hava girince, öbür tarafından bir böğürtü sesi çıkıyor.”

Herhalde cereyanlı bir yere koyduğu zaman, hani borulardan ses çıkar ya, öyle ses çıkıyor.

Ne olur? Böğürtü sesi çıkarsa çıksın, ne olacak? Neticede bilezikten, şundan bundan dökülme şey.

Öyle şey olmaz!

Peki Allah'ı nasıl bileceğiz? Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“—Allah'ın zâtını düşünmeyin! Bilemezseniz, anlayamazsınız. Tecellîlerini, eserlerini, mah-

lûkatını, hikmetlerini düşünün!”

“—Yâ Rabbi! Şu gülü sen yarattın, şu yaprağının güzelliğine bak, kadife gibi, kokusunun nefasetine bak, mis gibi... Meyveyi sen yarattın yâ Rabbi!”

“—Bu tadı bu kara topraktan mı çekti aldı? Eşeleyelim bakalım, dibinde şeker fabrikası mı var? Nasıl yaptı bu işi böyle?”

Böyle hikmetlerini, kudretini düşünürsün, hayran olursun, seversin, kulluğunu bilirsin, ibadet edersin.

Allah Kur’ân-ı Kerîm’de buyurmuş ki: “İki elimle yarattım.” “—Ne demek o?”

Ne demekse, ne demek? Öyle buyurmuş. *Sadaka’llahu’l-azîm*. Buyurmuş ama, Allah’ın eli bizim elimiz gibi değil.

Bazı alimler demişler ki, orada maksat kudreti... “Hususi kudretimle, sanatımla yarattım.” mânasına.

Öyle der, böyle der ama biz karışmayız. Allah’ı bilmek mümkün olmadığından ona karışmayız. Ama bu hadîs-i şerifte de anlıyoruz ki; “Elimle yarattım.” dedi mi, çok mühim bir varlık yarattığının alâmeti. Çok ibretli, çok hikmetli bir varlık yarattığını gösteriyor.

Bunu böyle anladıktan sonra, böylece izah etikten sonra hiç kimse el düşünmesin, yüz düşünmesin, putperestliğe, mücessemeye, müşekkeleye benzemesin. Hani bazı taifeler, bazı grup insanlar, çeşitli yalan yanlış şeyler hayallerine getirmişler; öyle olmasın.

Üç şeyi yaratmış.

Birisi ne? (*El-kalem*) “Kalemi yaratmış.” O ne demek?

Bu kalem senin bildiğin kalem değil. Dolmakalem değil, kurşun kalem, değil, tükenmez kalem değil; ne bu? *Kalem-i ezel*, ezel kalemi...

Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin ezelde bu kâinatın üzerinde olacak şeyleri planladığı, *Levh-i Mahfûz*’a yazdığı kalem bu. Bu senin bildiğin kalem değil, kalem-i ezel bu.

Ezelde Allah’ın yarattığı kalem ki ona; “Levh-i Mahfûz’un üzerine yaz!” dedi. O da kıyamete kadar kâinatta olacakları *Levh-i Mahfûz*’a yazdı. Kâinatın olayları planlandı, *Levh-i Mahfûz*’a kaydedildi. *Levh-i Mahfûz*’a işleyişi, ezel kalemiyle oldu.

Peygamber SAS Efendimiz, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin ona muhteşem ikramı olan, *Mi’rac*’a çıktığı zaman ne yaptı?

Sidretü’l-Müntehâ’ya geldi. Cebrail orada durdu, dedi ki: “—Yâ Rasûlallah! Ben buradan daha öteye geçemem!” Sen Allah’ın en büyük meleği Cebrail’sin ya...

“—Yok, buradan öteye gidemem, buradan öteye bir adım daha atsam yanarım. Cayır cayır yanarım, buradan öteye tahammül edemem!” dedi.

Rasûlüllah geçti, gitti. Perdelerden, merhalelerden geçtikçe;

Her birinden geçerken ilerü. Emrolurdu yâ Muhammed, gel berü.

Ne güzel söylemiş şu Süleyman Çelebi! Allah rahmet eylesin, kabri nur dolsun mübareğin. Ne muhteşem adam! Sözlerine bak.

Her bir merhaleden, her bir engelden, her bir perdeden daha öteye giderken;

“—Daha yakına gel ey benim Habîb-i Edîbim! Ey benim Muhammed Mustafa’m!” denilirdi.

Evet, o zaman Peygamber SAS Efendimiz:

“—Öyle bir yere geldim ki, kalem-i ezelin Levh-i Mahfûz’a cızır cızır mukadderatı yazışını duydum” dedi.

Allahu Ekber! Gördüğü müşahedeler nasıl şeylerse? Anlaşılmaz, anlatılmaz. Görmeyenin anlaması mümkün değil. Cebrail’in gidemediği yerler, meleklerin geçemediği yerler... Seyahate nasıl başlıyor, nereye varıyor?

Sübhânallah! Birinci semâya geldiği zaman semânın bekçisi melek demiş ki:

“—Dur! (*Men ente*) Kimsin sen?” diye soruyor. Hoşuma gidiyor.

(*Ene cibrîl*) “Ben Allah’ın en büyük meleği Cebrail’im.” diyor. Demek ki melek, Cebrail’e bile sorgu soruyor.

“—İyi, pekiyi, (*Ve men meak*) “Yanındaki kim?” diyor. “—Muhammed...”

O da Allah’ın en sevgili kulu, eşref-i mahlûkât, seyyidü’levvelîne ve’l-âhirîn, hulasâ-ı kâinat, Muhammed-i Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem...

“—Bu tarafa geçmeye ona müsaade olundu

mu?” Melek soruyor. Bilmiyor tabii, ne bilsin?
“—Olundu.”

Eh o zaman. Hop ne oluyorsa oluyor, birinci semâyı geçiyor. Birinci semâ nedir muhterem kardeşlerim?

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ

(المالك:٥)

(*Ve lekad zeyyenne's-semâe'd-dünyâ bi-mesâbîha*) “Biz dünyanın en yakınında olan birinci semâyı yıldızlarla donattık.” (Mülk, 67/5) buyruluyor.

Yıldızların olduğu semâ, birinci semâdır. Hani milyonlarca milyarlarca senede ışıkları gelen, yıldızlar, şu gökyüzü. Burası sadece birinci semâ.

Bu, yıldızların olduğu semâ, -milyonlarca milyarlarca senelik zamanda ışıkları geliyor, geliyor da, o kadar milyar senede bize ulaşıyor. -o mesafeler bitecek de, ikinci semâ başlayacak da, üçüncü semâ, dördüncü semâ, beşinci semâ, altıncı semâ, yedinci semâ, Kürsi, Arş-ı A'zâm...

Allahu ekber! Şu kâinatın büyüklüğünü idrakten aciziz.

Bir füzenin içine binsek, Amerika'dan Kennedy üssünden bizi fezanın içine fırlatsalar. Güneş sistemi diyoruz ya, güneşin etrafında dönen bir takım, bir grup, güneş sistemi...

Küçük bir şey bu, ufacık bir şey canım, konuşmaya değmez, bunun içinden güneş

sisteminden ayrılıncaya kadar, yirmi bin sene yolculuk yapmamız lazımmış. Feza gemisinin içinde, yirmi bin sene gidersek, bu güneşin tesirinden kurtulup güneş sisteminden Merkür, Venüs, Dünya, Mars, Jüpiter, Satürn, Uranüs, Neptün, Platon...

Bak hoca neler biliyor, gördünüz mü?

Ondan sonra yirmi bin sene sonra oraya gidecekmışız. Yirmi bin senede uzay gemisinin içinde ne olacağız?

Toz olacağız toz, öleceğiz, kuruyacağız, tozumuz havalarda uçacak. Yirmi bin sene bu ya. Daha güneş sisteminden dışarıya çıkamıyoruz.

Bak, Peygamberi zîşânımız, Muhammed-i Mustafa SAS Efendimiz birinci semâdan böyle geçmiş. Sonra ne olmuş? En sonunda Cebrail diyor ki: “—Pes, ben buradan öteye gidemem. Gitsem mahvolurum.” Oradan öteye gidemiyor, ayrılıyor.

Söyleşirken Cebrâil ile kelâm, Geldi Refref önüne, verdi selam.

Bu sefer Refref’e biniyor. Nasıldır, ne türüdür? *Ermedi evvel gelen bu devlete. Kimse lâyük olmadı bu rif’ate.*

“Hiç kimse bu kadar muazzam bir tecellîye mazhar olmadı.”

Bu müthiş bir şey, Mi’rac çok müthiş bir şey ve şu Mevlid gibi de güzel kitap az bulunur. Şu Mevlid’i alacağız, ballandıra ballandıra, tereyağ ile kaymakla, burada böyle anlatacağız, damla damla eriyeceksiniz.

Allah-u Teâlâ Hazretlerinin huzuruna varıyor.

Âşikâre gördü Rabbü'l izzeti; Âhirette öyle görür ümmeti...

İzzet ve celal sahibi Allah'ı, Rabbü'l-izzeti, Allah-u Teâlâ Hazretleri'ni aşikâre gördü. Âhirette de müslümanlar, cennete giderse görecek.

“—Hepimiz görecek miyiz yâ Rasûlullah?” dediler.

Sahabe-i kiramın yüreği ağzına geldi, kolay mı? Öyle tatlı mevzular...

“—Hepimiz görecek miyiz?”

“—Tabii.” dedi. “Mehtaplı gecede mehtabı görmekte bir zorluk çekiyor musunuz?”

Merak etme, kimse önüne gelmez, herkes görecek.

“—Çek kafanı da göreyim!” Öyle şey yok! Herkes görecek...

Şeş cihetten ol münezzeş Zülcelâl; Bî kem ü keyf ana gösterdi cemâl.

Sözün büyüklüğüne bak!

Şeş cihet, altı cihetten altı yönden münezzeş... Ön arka, alt üst, sağ sol altı yön. İnsanın etrafını anlatmak için kullandığı altı yön.

Mekândan münezzeş, şeş cihetten münezzeş olan Zülcelâl, Nicelik-nitelik bahis konusu olmadan Rasûlullah'a cemalini gösterdi.

Bak, söze bak! Şu Süleyman Çelebi neler biliyor ya!

Ne güzel anlatıyor, ama hiç de edebi bozmuyor. Hiç de bir edepsizce laf söylemiyor.

Şeş cihetten ol münezzeh Zülcelâl. Bî kem ü keyf ana gösterdi cemâl.

Cemâlini Rasûlulallah'a öyle gösterdi.

Bî huruf u lafz u savt ol padişah; Mustafa'ya söyledi bî iştibâh.

Anlıyor musunuz?

Harfsiz, kelimesiz, sessiz bir konuşmayla, ses seda bahis konusu olmadan...

Bunlar fizik, bunlar dünyanın fiziği... Orada dünya fiziği kaldı mı, bitti.

Allah-u Teâlâ Hazretleri Muhammed-i Mustafa SAS'e Mi'rac'da hitap etti.

Nasıl? *Bî huruf u lafz u savt...*

Ne güzel anlatmış!

Evet, aziz ve muhterem kardeşlerim!

İşte böyle kalemden iş açıldı da; "Dolma kalem, tükenmez kalem sanmayın." diye, o kalem'i anlattık, o kalem'n cızırtılarını Peygamber Efendimiz Mi'rac'da duymuş. Mukadderatı cızır cızır, cızır cızır yazışını duymuş. Ama bunlar muazzam şeyler, muazzam varlıklar...

Bu kalem'in güzelliği, kalem-i ezel'in güzelliği, o Levh-i Mahfûz'un muazzamlığı, insanı hayran eder.

Allah-u Teâlâ Hazretleri o kalemi kendi eliyle yaratmış, demek ki çok mühim bir varlık.

Eliyle yaratmak ne demek?

Çok mükemmel, çok gelişmiş bir şey. Çünkü Levh-i Mahfuz'a mukadderatı yazıyor, Allah'ın mukadderatını yazıyor. Bu başka bir şey değil.

Müthiş şeyler yazıyor. Bunu daha elektronik ilmi filan bilmiyor, bilemez daha; bu öyle şey.

Bu bir.

(Âdem) Adem AS.

Demin Kur'ân-ı Kerîm'den âyet-i kerîmeyi söyledim. Âdem AS... Âdemoğlu çok mühim bir mahlûkât!

Sen kendini küçük bir varlık mı sanıyorsun? Sen muazzam bir varlıksın! İnsanoğlu; doktorlar, tıbbiyeliler bu sözleri, bilir. Hani kesiyorlar, biçiyorlar. Şurada kılcal damarlar var, burada sinir var, burada şu var, burada bu var...

Bu vücut muazzam, muhteşem korkunç bir şey! Muazzam bir âlem! Allah onu da iki eliyle yaratmış.

Bir de neyi?

Firdevs-i A'lâ'yı eliyle yaratmış. Anlayın ki Firdevs-i A'lâ nasıl güzel bir yer! Allah bizi, cümlemizi Firdevs-i A'lâ'sına dâhil eylesin, mahrum etmesin...

Cennete girmekten mahrum olan insanın mahrumiyeti kadar büyük mahrumiyet olamaz. Allah insanları cehenneme atmasa, cenneti gösterip de cennete sokmasa azap olarak yeter.

“—Oraya giremedim!” diye, insan saçını başını yolar, yüzünü yırtar, göğsünü parçalar.

Ama hiç de girmeye çalışmıyor. Hiç de cehenneme düşmemek için bir gayret göstermiyor. Şu gaflete bak, şu cahilliğe bak, şu insanoğlunun, şu duygusuzluğuna bak!

Ve Allah-u Teâlâ Hazretleri Firdevs-i A'lâ'ya ne

demiş?

“—İzzetime, celâlime and olsun ki cimri benden izin alıp da sana giremeyecek.”

Cömert olacağız, cimri olmayacağız.

Cömertlik kaç çeşittir? “Cömertlik üç çeşittir.” diyor tasavvuf kitapları; çok hoşuma gidiyor.

Bir, mal cömertliği:

Kesende paran vardır, verirsin. Şişman bir cüzdan, üstü kapanmıyor, çıkarırsın verirsin. Ondan sonra herkes; “Allah razı olsun, Allah ömürler versin, beyefendi!” der.

“O amma bahşiş verdi, adam amma zengin!” der, insanlar arkasından koşarlar.

Mekke’de birisi; “Zekât dağıtacağım.” demiş, bir saldırmışlar üstüne, bacakları kırılmış, yere düşmüş.

Bu para zenginliği, cüzdan aşırı şişman, içinde para çok, tamam. Malı çok, parası çok. Malından, mülkünden, parasından verirse mal cömertliği.

Bazı insan da hizmet ehlidir, hizmete koşturur. Ona ne derler? Ten cömertliği.

Fukaradır, parası yoktur ama hizmet ehlidir. Herkese; “Allah razı olsun!” dedirtir. Ateş gibidir, pire gibidir, bir kaybolur bir gelir, gözünün içine bakar, leb demeden leblebiyi anlar, ihtiyacı bilir, onu yapar, “Hay Allah razı olsun!” dedirtir, dua alır, sevap kazanır.

Hacda filan çok oluyor. Tam hizmet zamanı. Herkes bir kenara çekilmiş; hizmet ehli şimdi sevaba koşuyor.

Hocamız Mehmed Zahid Kotku Hz. zamanında

hacca grup halinde giderdik. Yirmi kişi, otuz kişi. Ali Ulvi Bey'in evine inerdik. Aşağıda mutfak, kazan, tencere, kepçe, tekkeyiz ya.

Tekke. Şeyh efendiyle müridleri hacca geldiler. Aşağıda kazan kaynardı, yemek pişerdi, herkes yemek yerdi. Tamam, iyi olmuş kötü olmuş, tuzlu olmuş, yağsız olmuş, tamam, âfiyet olsun, eline sağlık...

Sonra? El-hamdü lillâh, dualar... Herkes gider, bulaşıklar kime kalır? Garibanların üstüne.

Bu senin hizmetçin miydi? Değildi.

Sen bunu; "Bu bulaşıkları yıkasın." diye paranla mı tuttun? Değil!

Acaba bu adamın mevkii makamı ne?

Mühendis, bakan, bilmem ne, kollarını sıvamış aşağıda bulaşık yıkıyor. Fotoğrafını çekeceksin, gazeteye vereceksin de âlem görecek. Bakan veya genel müdür veya müsteşar veya bilmem ne, kolunu sıvamış bulaşık yıkıyor.

Ne bu? Bu da ten cömertliği.

Cömert, hizmetten kaçmıyor. Kimisi kaytarır, yemeği yemeyi bilir, hizmet geldi mi kaçır.

"—Ař buldun ye, iş buldun kaç!" prensip bu.

Kimisi öyle değil, hizmet ehli; işte bu da ten cömertliği. Mal cömertliği, ten cömertliği.

Bir de can cömertliği var; o da Allah yoluna canını verir. Allah'ın emrettiği yere, canını verir. Şeyh Őamiller gibi, o mübarek gaziler gibi, Őehidler gibi, seve seve canını verir. İşte o da can cömertliği. İnsanın en kıymetli nesi var?

Bir canı var, hayatı var. İşte canını verir. Allah

bizi cömert kullarından eylesin, cimrilerden etmesin... Sevdiği kullardan eylesin...

Efendimiz bir de arkasından bir şey söylüyor:

“—Bu cennetin, Firdevs-i A'lâ'nın kokusunu, ırzını savunmayan, korumayan, kıskanmayan herif koklayamayacak, cennetin yanına bile yaklaşamayacak.”

Yanı neresi?

Beş yüz yıllık mesafe. Cennet yok daha ortada, kokusu yayılıyor, cennet kokuyor. Beş yüz yıllık mesafeye cennetin kokusu yayılıyor. Kokusunu bile koklayamayacak! Bak ne kadar fena bir şey demek ki.

Onun için biz müslümanlar tarih boyunca ırzımıza, namusumuza çok dikkat etmiş bir ümmetiz. Ümmet olarak böyleyiz.

Yalnız, son söz olarak şunu söyleyeceğim muhterem kardeşlerim!

Allah selamet versin; bizim fakih, alim, hoca kardeşlerden birisine [Mehmed Emin Er] eğitim toplantılarımızın birisinde Nevşehir'de Dedeman Otel'de yaptığımız büyük toplantıda bir soru sorulmuştu da cevap olarak demişti ki;

“—Dünyanın garbında, ta öteki ucunda, bir müslüman kadın, kâfirlerin eline esir düşse, dünyanın şarkındaki dâhil bütün müslümanların boynuna, o müslüman kadını kurtarmak borç olur, farz olur!” dedi.

Salon yerinden oynadı; oturdu kalktı, oturdu kalktı.

Muhterem kardeşlerim!

Bosna'da, Hersek'te ne oluyor? Kafkasya'da ne oluyor? Dünyanın her yerinde ne oluyor?

Bizim vicdanımız nasıl vicdan? Bizim müslüman kardeşliğimiz nasıl müslüman kardeşliği? Bizim hesabımız nasıl olacak?

Allah kâfirlere fırsat vermesin... Mü'minleri kâfirlerin eline düşürmesin, müslüman kardeşlerimize canla başla yardım etmeyi bizlere nasib eylesin... Bize tâkatimizin üstünde yük yükleyip de âhirette hesaba çekip azaba atmasın...

Eğer Allah bizi sıkı bir hesaba çekecek olsa, demek ki bir insan kurtulamayacak. Allah yardımcımız olsun...

Elimizden geldiğince, gece gündüz dua edelim. Elimizden geldiğince; "Bu kardeşlerimizin kurtulmasına nasıl yardım edebiliriz?" diye düşünelim, ne yapabilirsek yapmaya çalışalım.

Fâtiha-ı şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
06. 08. 1995 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

